

Motion till riksdagen 2021/22:4669

av Elin Segerlind m.fl. (V)

med anledning av prop. 2021/22:219 Ordning och reda på avfallet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerhet vid utvinning av mineral och malm bör omfatta samtliga kostnader för efterbehandling och inte bara kostnaderna i relation till utvinningsavfall, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Bakgrund

Propositionen föreslår nya bestämmelser för hur säkerheter vid utvinningsverksamheter ska ställas och syftar till att förbättra genomförandet av EU:s utvinningsdirektiv. Den innehåller även förslag som syftar till att förbättra avfallshanteringen. Förslagen möjliggör att verksamhetsutövare som bedriver miljöfarlig verksamhet som omfattas av anmälningsskyldighet ska ställa säkerhet för kostnaderna för återställningsåtgärder. Det föreslås även att straff ska kunna utdömas när avfall överlämnas till någon som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för avfallshanteringen. Vidare föreslås ändringar för att genomföra nya bestämmelser i EU:s reviderade avfallsdirektiv. För att stärka insamling av förpackningsavfall föreslås att en producentansvarsorganisation ska kunna meddelas att hantera mer avfall än vad som motsvarar organisationens marknadsandel. Det föreslås även att det ska kunna meddelas föreskrifter om att de intäkter som en producentansvarsorganisation för förpackningar har endast får användas för verksamhet som har samband med organisationens skyldigheter eller för att göra en utbetalning till de producenter som har anlitat organisationen.

Lagändringarna för utvinningsverksamheter föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 och i övrigt den 1 januari 2023.

Vänsterpartiets ståndpunkter

Med nuvarande regler finns risk att skattebetalarna får betala kostnaden för att ta hand om avfallet och återställa verksamhetsområdet om en anmälningspliktig avfallsverksamhet försätts i konkurs. Det är inte rimligt enligt miljöbalkens intentioner och enligt principen att förorenaren betalar. Vi välkomnar därför propositionens förslag på möjlighet att ställa krav på säkerhet för kostnader gällande återställning samt ökade möjligheter att motverka oseriös avfallshantering.

Vi stöder även propositionens förslag för att utöka producentansvaret för förpackningar.

Vänsterpartiet har en invändning mot förslagen i propositionen. Regeringen föreslår i propositionen att en ny bestämmelse om säkerhet för utvinningsverksamhet bör läggas till miljöbalken. Vänsterpartiet menar att det är bra att krav på säkerhet ska ställas men att regeringens förslag inte är tillräckligt. Vänsterpartiet anser, i likhet med Riksgäldskontoret, att säkerhet vid utvinning av mineral och malm bör omfatta samtliga kostnader för efterbehandling och inte bara kostnaderna i relation till utvinningsavfall. Vid efterbehandling av nedlagd gruvverksamhet ska finansieringsformer säkerställa att branschen, inte staten och skattebetalarna, står för de ekonomiska kostnaderna. Gruvbrytning har en mycket stor påverkan på miljö och omgivande samhällen, och efterbehandlingen innefattar allt från att avveckla anläggningar till att återställa området där gruvbrytningen skett till ett så tillfredsställande skick som möjligt. Gruvbolag ska, t.ex. vid en konkurs, inte kunna frångå sitt långsiktiga ansvar för de omfattande ingrepp i naturen som gruvor innebär.

Säkerhet vid utvinning av mineral och malm bör omfatta samtliga kostnader för efterbehandling och inte bara kostnaderna i relation till utvinningsavfall. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Elin Segerlind (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Jens Holm (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Yasmine Posio (V)

Håkan Svenneling (V)

Jessica Thunander (V)